

Stockholm den 4 mars 2020

R-2019/2453

Till Justitiedepartementet

Ju2019/04049/L4

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 4 december 2019 beretts tillfälle att avge yttrande över departementspromemorian Ett nytt regelverk för Schengens informationssystem (SIS) (Ds 2019:27).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till sina tidigare remissyttranden om Schengens informationssystem (SIS)¹ har, med undantag för nedan angivna synpunkter och under förutsättning att erforderliga rättssäkerhetsaspekter och skyddet för de individer vars personuppgifter kommer att registreras i systemet upprätthålls, ingen erinran mot förslagen i promemorian.

Synpunkter

Det nya regelverk som presenteras syftar i stort till att motverka de negativa bieffekter som en fri rörlighet av personer kan föra med sig, i form av t.ex. gränsöverskridande brottslighet och olaglig invandring. Regelverket innehåller en rad integritetskränkande åtgärder. Även om dessa har ett vällovligt och nödvändigt syfte ställer det stora krav på att systemet innehåller robusta rättssäkerhetsgarantier för den enskilde, ett generöst skadeståndssystem och ett effektivt sanktionssystem vid överträdelser.

¹ Se främst Advokatsamfundets remissyttrande den 16 februari 2009 över departementspromemorian SIS II – en andra generation av Schengens informationssystem (Ds 2008:81) och remissyttrande den 8 november 2006 över utkastet till proposition angående godkännande av rådets beslut om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II). Advokatsamfundet hänvisar även till sina remissyttranden den 25 november 2015 över promemorian Förslag till vissa ändringar av förslagen i departementspromemorian Informationsutbyte vid samverkan mot grov organiserad brottslighet (Ds 2014:30) och den 6 november 2008 över promemorian Enklare informationsutbyte i brottsbekämpningen inom EU (Ds 2008:72), liksom remissyttrande den 1 juni 2009 över promemorian Genomförandet av delar av Prümrådsbeslutet (Ds 2009:8).

De länder som har anslutit sig till Schengenavtalet har olika straffrättsliga system, i delar kan de skilja sig åt i ganska stor utsträckning, något som tillämpningen av lag om europeisk arresteringsorder och lag om europeisk utredningsorder tydligt visat.²

Advokatsamfundet vill därför särskilt betona vikten av att det vid den praktiska tillämpningen av åtgärder inom ramen för SIS görs noggsamma överväganden avseende såväl vilka registreringar som är nödvändiga för att kunna begära åtgärder inom systemet som att det sker en översyn över och en tydlig flaggning för vilka åtgärder som inte kommer att vidtas på svenskt territorium. Advokatsamfundet konstaterar i detta sammanhang att det genom artikel 24 i den bakomliggande EU-förordningen (EU 2018/1862) stadgas att Polismyndigheten ska begära att en flagga registreras om det finns hinder mot verkställighet i Sverige.

Av promemorian framgår vidare att fler brott än tidigare kan läggas till grund för en registrering (s. 110–111), även om det är nationell rätt som sätter gränsen för vilka registreringsmöjligheter i SIS som kan utnyttjas av respektive medlemsstat. Advokatsamfundet anser i detta sammanhang att det kan vara befogat att en registrerad person efter viss tid bör få underrättelse om att han eller hon registrerats i systemet.

Såvitt avser frågan om verkställighet (s. 116) framgår att Nationellt forensiskt center, NFC, har att utföra kontrollen av fingeravtryck. Advokatsamfundet vill fästa departementets uppmärksamhet på att NFC börjat värdera s.k. inkonklusiva fingeravtryck med stöd av Bayes teorem. Advokatsamfundet förutsätter att myndigheten även fortsättningsvis följer vedertagen granskning av fingeravtryck, vilken endast kan värdesättas med ”träff” eller ”ingen träff”.

Advokatsamfundet vill avslutningsvis peka på de tillämpningsfrågor som uppstår i och med införande av nya bestämmelser avseende kontroll och sökning med biometriska uppgifter (s. 156–159). Enligt Advokatsamfundet måste det ställas höga krav på utbildning för tillämpande personal och utarbetande av interna föreskrifter gällande vid vilka tillfällen sökningar får göras.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

² Se t.ex. Advokatsamfundets remissyttranden den 4 april 2003 över departementspromemorian Lag om europeisk arresteringsorder och överlämnande för brott inom EU (Ds 2002:62), liksom remissyttrande den 31 mars 2016 över promemorian En europeisk utredningsorder (Ds 2015:57).